

Ladislav Babić

Svi smo mi Cigani

Euforija vlada hrvatskom politikom (smije li se uopće nazivati tim imenom), od krajnje desnice, preko centra do ljevice, od vladajućih i onih u njihovoj službi do opozicije. Nije važno da je „govno“, važno je da je naše – u tom su jedinstveni skoro svi na ovoj klaunovskoj sceni, a oduševljenje se sve više prenosi na jatački dio *Hrvata* kojima izrazito prija miris „izmeta“ jer je naš, to jest – njihov. Hrvatska ministrica vanjskih poslova izabrana je za generalnu sekretarku, iliti glavnu tajnicu *Vijeća Evrope*. Za one koji se oduševljavaju time što će ona biti glavna u „što ti ja znam čemu“:

"Vijeće Europe je međunarodna organizacija 47 država članica šire europske regije, čiji su glavni zadaci jačanje demokracije, zaštite ljudskih prava i pravne države na europskom kontinentu."

Izbor ministrice države kojoj su ljudska prava *svetinja*, ako te uopće smatraju čovjekom i ako si *Hrvat* poprilično materijalno i domoljubno *oplemenjen*, preklapa se s praktičnim demonstracijama njihove primjene u vlastitom dvorištu. U kontekstu stanja ljudskih prava i demokracije u *Hrvatskoj*, ovaj izbor je prava sramota, i samo pokazuje kvalitetu ne samo hrvatske već i evropske demokracije, da ne govorim o njenom svjetskom prakticiranju. *Hrvatska*, zemlja u kojoj policija mora čuvati sudionike "*povorke ponosa*", u kojoj se održava rasistički skup kontra *Roma*, u kojoj rasisti protestiraju protiv dodjele trošne kuće na korišćenje romskim familijama, u kojoj su prava preostalih *Srba* uglavnom na papiru, u kojoj su sve jače proustaške tendencije, u kojoj se policija animalno odnosi prema migrantima,..., nema nikakvog legitimiteta izuzev onog koji je evropska mafija dodijelila predstavniku domaćeg ogranka da druge podučava ljudskim pravima.

Ona mora učiti, učiti i samo učiti, te primjerom dokazati da je sposobna nešto naučiti. Čestitke opozicije ministrici na izboru nisu doli čestitke jednog dijela mafije njenom vladajućem dijelu. Njih uopće ne brinu stvarna ljudska prava i stanje demokracije u zemlji, već su samozadovoljni što je izabran "naš" mafiozo - iz kruga kojemu sami pripadaju.

Ništa ja nemam protiv osobe imena [M.P.Burić](#), ako je svedemo na karakteristike koje po „*božjim zakonima*“ i humanističkoj etici pripadaju svakom ljudskom biću, što ne znači da ih ono koristi u praksi. Ni ja, ni bilo koji poštenu sud, pa ni partizani nisu sudili osobama, već onome što ta ljudska bića predstavljaju, zatirući vlastite humanističke predispozicije (ukoliko uopće postoje) na račun funkcija koje vrše, ne u skladu sa zahtjevima ljudskosti već grupe koja se bori za vlast ili je tamo zasjela. Razgolitimo li *Burićku* svih kozmetičkih namaza koji skrivaju eventualne tragove njene ljudskosti, ona nije drugo negoli odani sluga stranke (*HDZ*) koji vjerno prakticira njenu politiku. Kakva je ona jasno je svima koji su pratili uspon te [zločinačke organizacije](#) (tim riječima je i na sudu presuđeno protiv nje!) od baraka (kuda je *Tuđman* van dogovora sa članovima u tajnosti doveo grupicu istomišljenika, [u strahu](#) da bi članovi mogli za predsjednika stranke birati između *braće Veselica*), do *Banskih dvora* i *Pantovčaka*. Sve više, ne samo manjinske društvene skupine već i većinski narod razumijevaju suštinu i domete takve politike, nažalost shvativši je prije želucem no mozgom.

Sasvim jednostavni primjer (a oni su nebrojeni) koji ilustrira koliki idioti (točnije, kriminalci!) vladaju *Hrvatskom*, barabe koje ni s elementarnom logikom ne barataju, pokazuje tendencija da se [uvede zakletva](#) prilikom prijema u *hrvatsko državljanstvo*: "*Za hrvatsko državljanstvo stranci će davati prisege i neće morati znati hrvatski*". Za prijem u *slovenačko državljanstvo* one već predstavljaju [praksu](#):

"Vsak, ki mu je odobrena vloga za pridobitev slovenskega državljanstva, poda prisego pred načelnikom upravne enote. Lahko tudi v tujem jeziku, če slovensko ne razume."

Dobro, ljudi vole pompe, pa rekli bismo neka im je, da ne drže više do njih negoli zadane riječi (što zakletva jeste, ali bez ikakve vrijednosti ako se čovjeka sili na nju). Davali su zakletvu i u *JNA*, pa svi znamo što se desilo. Pri prijemu u *SKJ/SKH* ne znam dali se davala zakletva, jer nisam bio član, ali je znano da je prekonoć 80-90.000 članova *SKH* prebjeglo u polufašistički *HDZ*. Da se vratim na državljanstvo. Opće je poznato kako građani mogu imati višestruko, najčešće dvojno državljanstvo. E sad, ako imate *hrvatsko* i *slovensko*, ako ste se zakleli na

vjernost *Hrvatskoj* i *Sloveniji* a one kojim slučajem zarate zbog *Piranskog zaljeva*, kojem ćete se privoliti carstvu? Većinu ljudi to uopće ne brine, kao ni mudrost da se "*volovi drže za rogove, a ljudi za riječ*", jer su evolucijski bliži volovima nego ljudima. Em smo svi naši, kaj ne? Lopovi, kriminalci, ubojice, desničari, ljevičari, poštenjaci, barabe,..., svima im je važnije "*naštvo*" (hrvatstvo) od najelementarnijih etički normi i morala.

"Biti samo Hrvat, znači još ne biti čovjek. A to bi se dakako odnosilo i na Nijemca, Francuza i Turčina... i... Jer, čovjek je rod, a svi Hrvati, Srbi, Englezi, Nijemci... jesu i ostaju sami po sebi na nivou – vrste: genus proximum i differentia specifica. Šteta je samo u tome što svi nacionalisti bilo koje „fele“ ne znaju logiku, pa se uvijek malo „zbujuju“ pritom, i gledaju oko sebe, koga da malo, je li... ovaj, jer nije „naš“!", ([Milan Kangrga](#))

Upravo oni koji inzistiraju na zavjetima (devedesetih godina zahtjevao se od *Srba* u državnim i javnim institucijama potpis prisege lojalnosti *Hrvatskoj!*), kao navodnim dokazima domoljublja ili vjernosti novoj državi na koju ih ona obavezuje, ponajviše koriste višestruko državljanstvo da izbjegnu pravdu kad popljačkaju narod. Kao što rekoh, protiv *Buričke* lično nemam ništa, osim što je sluga ovog režima, provodi njegovu politiku nemajući stida da sagleda kakva je, već se ponosi svojim izborom. Kao i vlast, tako i opozicija te većina stanovništva koje se mimikrijski prilagođava ma čijoj guzici, čim osjeti da vlastitu nije uputno dovoditi u pitanje.

No, vratimo se ljudskim pravima države čija će ministrica - članica vlade koja bi ih trebala (a ne kojekakve škrabotine na papiru) garantirati - podučavati primjerom svoje države ostatak *Evrope* o njima i demokraciji. Struktura svakog društva je klasna, a u osnovi razlikujemo eksploatatorsku elitu i većinu pelješanih građana. Ta većina se tijekom vremena stratificira na slojeve, od beskućnika do jako dobro stojećeg srednjeg sloja, a najjadnije je kad materijalno dobro pozicionirani zaborave odakle su se popeli do te pozicije, te s prijezirom i otvorenim neprijateljstvom gledaju na sve „niže“ rangirane. Oni osiguravaju stabilnost sistema, ma koji i ma kakav bio, od humanističke etike odalečeni prihvaćanjem malograđanštine kroz prizmu koje gledaju i sude pozicije, zbivanja i ljude. Dosta sam pisao o latentnoj netrpeljivosti prema *Romima* u *Međimurskoj županiji* i *Hrvatskoj* općenito. Ona proizlazi iz jasne činjenice: preveliki dio građana su tek filistarska, rasistička bagra, ma kako i ma kojim razlozima se to trudili prikriti. Upravo elite podržavane od sličnih, *Židova* su se uspjele riješiti gotovo u potpunosti, *Srbe* su sveli sa više od 12% na oko trećinu tog broja (u

skladu s ustaškom krilaticom "*trećinu Srba treba pobiti, trećinu iseliti a trećinu pokrstiti*", Mile Budak - "*čuveni*" hrvatski "pisac"; inače pak nikoga ne smeta što su gro vojske bana Jelačića činili *krajinski Srbi!*), a sad su im još jedini trn u oku Romi, kojima savjetujem budno pratiti svjetsku, a posebno regionalnu političku situaciju, jer su slijedeći na redu! Lično mi je svejedno što bijedni, *osamdesetšest postotni* navodno katolički narod misli o činjenicama. Idiot koji negira činjenice i dalje je idiot, a činjenica je i dalje činjenica. Malograđanski moral koji se učas pretvara u onaj zločinački, konstanta je prevelikog dijela naroda:

- *oni stvaraju smeće, ali ne žele spalionice u svojoj blizini (najbolje blizu tuđih granica, blizu onih koji nisu učestvovali u njegovom stvaranju)*

- *oni troše struju iz nuklearke, ali ne žele na svom području odlaganje nuklearnog otpada (najbolje blizu... - znate već!)*

- *oni hvataju ilegalne migrante i mjesto da postupaju spram njih po zakonu, mlate ih i nezakonito vraćaju preko granice (pa su nesrazmjerno veći zločinci od migranata)*

- *oni paušalno optužuju Rome, da "cecaju" državu, mada ovi kao građani iste imaju jednaka zakonska prava kao i impotentni Hrvati i Hrvatice - na dječji doplatak, pa imali i tisuću djece; na socijalnu skrb ako zadovoljavaju uvjete, itd...*

- *oni koriste krivotvorene podatke, [apriorno optužujući Rome](#), namjesto da optuže policiju nesposobnu da se uhvati u koštac s kriminalom i kriminalcima, ma kojoj etničkoj ili socijalnoj skupini pripadali*

- *oni ne žele Rome u svojoj blizini, ne žele im iznajmiti ni prodati stanove ali ni zaposliti,...*

Ima toga još, a vrlo su vješti ti klajnburgeri, "*uglađena*" srednjoklasna bagra, u pravdanju svog rasizma. Kao nisu oni rasisti, nemaju ništa protiv Roma, oni ne [demonstriraju](#) protiv njih već, zamislite: "*zbog neadekvatne zgrade u koju ih država želi nastaniti*" - toliko su ti licemjerni katolici "*zabrinuti*" za njihovo zdravlje! I dok je ta ljudska bijeda zabrinuta zarad navodne romske, srpske, migrantske opasnosti, kolakuševičevska, todorićevska, mamićevska, kutleovska, rajićevska i ina elitna gamad izrođena upravo iz njihove sredine, muze li ih muze, drka li ih drka, a oni uživaju u tome jer im to rade "*čistokrvni*" Hrvati! Nije tako samo ovdje, već i širom regije, Evrope i svijeta, a bog je odavno stavio samo

poštenima vidljivi natpis na planetu: „*Ljudskost više ne stanuje ovdje!*“. Spomenuti pak, samo stoga što im nalikuju, umišljaju da su ljudi! Evo ih, slabića od koji su neki pod okriljem mraka ispisivali antiromske grafite, individualno se bojali javno podići glas ali su u četiri oka obavezno optuživali romsku populaciju kako ceca državu (mislili su na sebe!) dječjim doplacima, besplatnim udžbenicima, socijalnom pomoći,..., no kao sve kukavice samo u krdu su jaki! „*U gomili smrdi, ali je toplo!*“, (Miroslav Krleža). Ionako je gomila naučena svoje smradove prikrivati dezodoransima svakojake vrste:

Stvari uvijek treba sagledavati u cjelovitom kontekstu; političkom, socijalnom, društvenom, kulturalnom, obrazovnom, povijesnom, emocionalnom,... Manjine posvuda u svijetu imaju - a posebno ako su socijalno ugrožene - poseban, zakonom regulirani status. Upravo zato što nije većina ugrožena od njih već obrnuto, te da im se poboljša stanje. Nešto se ne demonstrira protiv dodjele pet luksuznih stanova hrvatskim braniteljima u *Vukovaru*, ali se malograđani deru, kao da ih kolju, protiv dodjele derutne zgrade romskim obiteljima. Filistar je to što jeste jer nema umnih, etičkih, moralnih, emocionalnih i humanističkih sposobnosti da – mimo vlastitog samoljublja i osjećaja ugroženosti – išta objektivno skonta, a kamoli empatizira sa slabijima, uvijek se samo on osjećajući ugroženim. Misli samo na sebe, on je "*centar svemira*" kamo se samoinicijativno postavio svojom neljudskom "*logikom*"; centar iste vrste kakav je njegovog kućnog ljubimca. Prepun je boga, svetinja, biblija, zdravomarija i sličnih ludosti, a u praksi najjasnije huli na sve što mu je bog ostavio u amanet, a prvenstveno boga samoga. Nije on nikakav vjernik, već vlastitom ništavnošću zaludeni egoist, slika i prilika sramotitelja „*božjeg djela*“.

Svaki narod ima osobinu koja ga otuđuje (u prosjeku, dakako) od ljudskosti: sklonost zaboravu vlastitih grijeha i veličanju tuđih, neobjektivni i nesamokritički pogled na stvarnost, a kamoli javnu i nedvosmisleni osudu (moralnu i pravnu) svojih zločina i zločinaca. Providni primjer pokušaja zataškavanja upravo se odigrava, ali je na žalost i sramotu (ali to njima ništa ne znači) vladajućih [prozret](#):

„Nakon što je zagrebačka Gradska skupština donijela odluku o izgradnji spomenika u znak sjećanja na šest milijuna Židova stradalih u holokaustu, Židovska općina Zagreb (ŽOZ) nedavno je osudila tu odluku, a pridružio im se i Svjetski židovski kongres (WJC). Tvrde da se gradnjom takvog spomenika pokušava [prikriti istina](#) o [stradanjima](#) Židova u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj (NDH)... Veleposlanik Izraela u Hrvatskoj Ilan Mor izjavio je danas kako vjeruje da će Židovska općina Zagreb uspjeti iznaći rješenje za izgradnju spomenika žrtvama holokausta, napomenuvši da je važno da svaka zemlja u kojoj su Židovi ubijeni, uključujući Hrvatsku, pogleda vlastitu povijest i suoči se s njom bez pokušaja da je uljepša.“

Neovisno od toga što bi Židovi sami morali sagledati svoju povijest i u odnosu na nju prosuđivati vlastite aktualne postupke koji rađaju širom svijeta sve većom osudom (koja u ljudi sposobnih moralnog prosuđivanja veze nema s antisemitizmom), prozreli su pokušaj hrvatskih vlasti da vlastitu koljačiju utope u masu fašističkog genocida nad Židovima. Puno se sljednici bivših koljača šmajhlaju Židovima, istovremeno dopuštajući fašistički natpis u *Jasenovcu* (da, makli su ga - u blizinu partizanskog groblja!) gdje su poklane tisuće *Jevreja*, ali i [16000 Roma](#) od

čega 5000 djece. Antisemitske stavove (nemojmo se zavaravati da su oni mrtvi, samo su latentni) zamijenili su antiromski, što u velikom dijelu populacije nailazi na odjek, mada ama baš ništa ne zna o njihovoj povijesti, kao što pojma nisu imali niti imaju o židovskoj. Da ne ponavljam činjenice, upućujem na izvanredni, detaljni feljton „Povijest diskriminacije Roma“, ([1](#), [2](#), [3](#)), [Ivana Grgurića](#). Vrijedno je ipak navesti:

„Proširenjem Europske Unije na tranzicijske zemlje kršenje prava Roma predstavlja najgore oblike diskriminacije i u Uniji. Međutim, u prošlosti je njihov položaj bio puno povoljniji u Istočnoj nego u Zapadnoj Europi...

...Neprijateljstvo prema Romima prenosilo se i u zakonodavstvo. Međutim, postojala je razlika u razmjerima diskriminacije između Istočne i Zapadne Europe. Najgori oblici diskriminacije, ono što bismo danas nazivali etničkim čišćenjem, provodile su zemlje Zapadne Europe. Romi su protjerivani pod prijetnjom zatvaranja, mučenja ili čak lišavanja života. U mnogim zemljama su čak organizirani lovovi na Rome. U Nizozemskoj i zapadnoj Njemačkoj organiziran je niz lovova na Rome početkom 18. stoljeća. U drugim dijelovima Njemačke i u Danskoj oni su trajali još i u 19. stoljeću. Jedine zemlje koje nisu imale zakone o protjerivanju Roma bile su Mađarska, Rusija, Tursko Carstvo i turski vazali Vlaška i Moldavija...

...Položaj Roma u Istočnoj Europi poboljšava se dolaskom socijalizma na vlast. Socijalistički programi pune zaposlenosti, besplatnog školstva i zdravstva pridonijeli su znatnom poboljšanju životnog standarda Roma. Cilj socijalističkih politika je bila integracija Roma, ali uz gubitak identiteta. Iako su Romi zapošljavani u državnim poduzećima, industrijalizacija je u potpunosti dokrajčila tradicionalne zanate. U pedesetima SSSR, Čehoslovačka, Poljska i Mađarska zabranjuju nomadizam i prodaja konja (jedno od unosnijih romskih zanimanja). U šezdesetima i sedamdesetima to čine i Jugoslavija, Rumunjska i Albanija. Čehoslovačka je čak provodila programe prisilne sterilizacije kako bi se kontrolirao prirodni prirast Roma. Osim toga, socijalističke vlade odbijale su priznati Romima status nacionalne manjine. Do 1981. godine to su učinili samo Sovjetski Savez i Jugoslavija. Osim toga, socijalističke politike uvelike su doprinijele problemima Roma u tranzicijskom razdoblju. Naime, radna mjesta koja su popunjavali Romi (poput onih u teškoj industriji) ubrzano su nestajala s početkom tranzicije. Stoga se kao osnovna karakteristika Roma u današnjem dobu pojavljuje ovisnost o socijalnoj pomoći“.

Prisjećam se - mjesecima radeći u jednom međimurskom romskom naselju nekoliko godina poslije rata - obitelji koja je na svom prozoru držala *Titovu bistu*, i priča nekih ljudi čiji su preci stradali od ustaša, ali također i učitelja osnovne škole koji su romsku djecu posprdno nazivali „*kmicama*“.

Neobaviješteni ali pošteni građanin bi, nakon upoznavanja s njihovom poviješću, trebao shvatiti da se stvari s romskom manjinom ni u *Hrvatskoj* ili bilo gdje na svijetu, ne rješavaju principom „oni imaju sva prava i obaveze kao većinsko stanovništvo“. Ne može čovjek koji jedva preživljava imati iste obaveze kao situirani građanin, ali prava im moraju biti ista; to proizlazi iz osnova humanističke etike. Nije tako jednostavno kako naivci i rasisti umišljaju, ne samo zarad više ili manje prikrivene vjekovne diskriminacije, već i iz činjenice da nisu oni nas, već smo mi njih tlačili (kao i *Židove*) kroz povijest. Nisu isti *Plenković*, *Todorić*, *Mamić*, malograđanin ili *getoizirani Rom* opterećen naslijeđem prošlosti, i javnom ili prikrivenom apriornom osudom zbog stanja za koje je većina odgovorna!

U minulom ratu *Istra* i *Međimurje* bijahu u odnosu spram *Srba* najmanje nacionalšovinističke regije. *Istra* zbog visoke kulture i uzajamne tolerancije etnički izmiješanog stanovništva, *Međimurje* pak zarad male srbijanske zastupljenosti (svega oko 0.22%). Međutim, stvari se – barem u *Međimurskoj županiji* - stubokom mijenjaju, ovaj put na štetu *Roma*.

"Najveća koncentracija romskog stanovništva u prostoru Republike Hrvatske jest u Međimurskoj županiji. Prema podacima popisa 2001., 2887 Roma činilo je 2,44% stanovništva županije, čime su bili najbrojnija nacionalna manjina u Međimurju. U odnosu na prethodni popis iz 1991., kada je u tom prostoru zabilježeno 1920

pripadnika romske nacionalne manjine, uočava se izrazito velik porast njihova broja. Indeks porasta u promatranom razdoblju iznosi 150. Izraziti porast broja pripadnika romske manjine bilježi se i nakon posljednjeg popisa. Prema procjenama i dostupnim podacima, početkom 2009. u Međimurju živi oko 5500 Roma, što čini 4,7% ukupnog stanovništva županije (Šlezak, 2009). Takav intenzivni porast valja objasniti prije svega visokim stopama nataliteta i prirodnog prirasta unutar romske zajednice. Drugi razlog treba tražiti u mogućnosti da dio Roma uopće nije popisano ili da se tijekom popisa neki nisu izjasnili kao pripadnici romske nacionalne manjine. Dokaz da dio Roma nije bio obuhvaćen popisom jest podatak da u Donjoj Dubravi nije zabilježen nijedan pripadnik romske manjine iako je u vrijeme popisa ondje postojalo romsko naselje s oko 70 stanovnika.", (["Prostorna segregacija romskog stanovništva u Međimurskoj županiji"](#))

Dok je udio srpske populacije u Istri ostao na približno predratnoj razini. ([2011. godine](#) oko 4.8%), dotle se broj Roma u Međimurju drastično povećao. Odnos prema etničkim manjinama na poluotoku nije se mijenjao, dok su se najednom međimurski filistri osjetili ugroženi životnom vitalnošću Roma (kao svojevremeno Srbijanci od kosovskih Albanaca), a kako je malograđanin nesposoban živjeti u [kohabitaciji](#) s različitostima, budi se u njemu osjećaj animalne ugroženosti. Jer, lav voli diktirati antilopi i nimalo mu se ne sviđa ideja da bude obrnuto, ili makar da nitko nikome ne diktira. Ima jedan znanstveni tekst koji analizom međuetničkih odnosa stanovništva država svijeta zaključuje kako se, nakon porasta učešća neke manjine u populaciji iznad određene razine, automatski javljaju etničke napetosti. Budi se „životinjski gen“ ugroženosti u većine. Toliko o socijalnoj evoluciji čovječanstva. Na *Prvom svjetskom kongresu Roma* održanom u Londonu 1971. godine, Romi su izabrali [zastavu](#), možda jedinu u povijesti pod kojom se nisu vodili ratovi (doduše, ni Židovi ih nisu više od dva tisućljeća vodili, sve dok nisu dobili državu).

„U publikaciji objavljenoj na stranicama Udruženja Romkinja Osvit, objašnjavaju da je plavom bojom predstavljeno nebo, kao simbol slobode, bezgraničnog prostranstva i života pod vedrim nebom, bez krova nad glavom. Zelenom bojom je predstavljena trava, put, drum, kao simbol života koji je obilježen stalnim putovanjem, na putu bez granica koji je uvijek 'otvoren' Romima. Crveni točak predstavlja simbol stalnog kretanja i života na točkovima“,

a njegovo crvenilo svjedoči i o prolivenoj romskoj krvi tijekom povijesti. Za [himnu](#)

je izabrana popularna ciganska pjesma „[Gelem, gelem](#)“ („*Idem, idem*“):

*Idem, idem na daleki put
I upoznajem sretne Rome
O Romi odakle ste,
Sa šatorima pokraj sretnih puteva?*

O Roma, O narode romski

*Imao sam nekada veliku porodicu,
Ali Crne legije su ih ubile
Pođite sa mnom Romi iz cijeloga svijeta
Za Rome su putevi otvoreni
Sada je vrijeme, ustanite Romi svi,
Dići ćemo se visoko ako se potrudimo*

O Roma, O narode romski

Mnogi ne znaju da je [tvorac romske himne](#), autor romske zastave i prvi izabrani ministar kulture na *Svjetskom kongresu Roma* u *Londonu*, kasnije i u *Ženevi* – *jugoslavenski, batajnički Rom*, pjesnik [Žarko Jovanović Jagdino](#) (1925 – 1985), za vrijeme rata preživio tri koncentraciona logora a kasnije učesnik *NOB*-a. I sam *papa* molio je *Rome* [za oprost](#) – koliko god taj čin ima samo simboličko značenje - zbog povijenih zlostavljanja i diskriminacija njihove zajednice.

U takvoj hrvatskoj atmosferi, referiranoj samo spram odnosa velikog dijela većine prema romskoj populaciji, ministrica vanjskih poslova izabrana je da *Evropi* soli pamet o ljudskim pravima i demokraciji. Čovjek bi se upitao zašto je tome tako, a odgovor je prilično jednostavan. U pitanju je paritet i rotacija funkcija unutar struktura *kapitalističke Evrope*, a ne odabir prema humanim etičkim načelima izabranih u njena tijela (u okviru *EU* ili šire). *Evropa* u praksi ne prepoznaje suštinu, već samo interes. Od svih naroda svijeta *Romi* nose najljepše i najdostojanstvenije ime: *Rom – čovjek*. Ne može ime abolirati nikoga - ni manjine, ni većine - od činjenice da među njima žive i pošteni i žgadije, a samo viši stupanj socijalne evolucije (obrazovanje nije toliko bitno, jer među najobrazovanijima kriju se i najveći gadovi) omogućuje čovjeku da ne uopćava na cjelinu pozitivnosti ni negativnosti, ali i da ih ističe odnosno osuđuje. Društva kapituliraju pred najezdom prosjeka, pa kao što se ne trude obrazovati ga da posjećuje hramove kulture već nju seli u tvorničke hale (u tvornicama se radi, a u teatrima se igraju predstave!), tako prihvaća i diktat značenja pojmova koji im nameće prosjek, a napose barabe iz tog miljea. Čini se kako socijalna evolucija ide principom najmanjeg napora. Lakše je usvojiti kontekstualni diktat većine, negoli je obrazovati da razlikuje suštine od privida. Suvremena civilizacija zazire od nazivanja stvari pravim imenom, pa *Ciganina* više ne smijete tako zvati, crnac postaje afroamerikanac, budali morate tepati,..., a sve se pravda nekakvom političkom i inom korektnošću, jer fol su to uvrede. Ne, u normalnog čovjeka to nisu, već su ljudi nasjeli barabama sa stadiona, rasistima i nacionalšovinistima, koji su im uspješno nametnuli vlastito tumačenje značenja namjesto obrnuto. Da ih preodgoje u poštene ljude, za što su nekako slabo sposobni. Radije prve državne kokoške i pijetlovi začepu uši da ne čuju sramotna skandiranja desetaka tisuća ljudi koji sjede do njih, koji su - uostalom - svi do jednoga „naši“. Nema logički opravdanog razloga zašto bi, primjerice, riječ crnac bila uvreda nekome tamne puti a riječ bijelac to nije? Mjesto da barabama nametnemo ispravni kontekst značenja, mi prihvaćamo njihov iskrivljeni. Usred džungle sterilne korektnosti kojom se prelako prilagođavamo barabama namjesto da ih kultiviramo, čudi me što nismo poslali u spalionice milijune knjiga (poslali smo, ali iz drugih razloga) i rječnika u kojima figuriraju „skaredne“ riječi, izgleda bez ikakvog stvarnog sem fiktivnog značenja. Što će nam pojmovi koji ne korespondiraju sa stvarnošću; što u knjigama rade hrpe budala, idiota, maloumnika, debila, crnaca, *Cigana*,..., kad ih eto - u stvarnosti niti nema?

I tako, dok ministrica „*Ide(m), ide(m) na daleki put*“, na novu funkciju koju zaslužuje samo glasovima evropskih birokrata koji su svojedobno ruskim

zastupnicima [oduzeli pravo glasa](#), desnica igrajući na latentne, potisnute animozitete klajnburgeta, poziva ih na demonstracije protiv vijekovima diskriminirane manjine, a sad – uz nedovoljnu pomoć (uključujući promjenu *sveukupnih uvjeta* za cjelovitu društvenu integraciju *Roma*) da bi im se status popravio mnogo više ponad pukog preživljavanja – zahtijeva da se ovi tek tako, sami od sebe, preko noći spontano promijene prema nametnutim kriterijima. Diktat većine samo je promijenio oblik, ali ne i svoju suštinu. *Gelem, gelem*, ali ne ide to tako, prijekim putevima kakve su zamislili vaši zločinački prethodnici, pa ni naizgled humaniziranima na kakve bi ih vi natjerali. Nije problem u promjeni odnosa manjine do vas, nego vas – većinski narode – do *Roma* i manjina svake vrste. Zaključimo riječima pokojnog *Žarka Jovanovića*:

„Nekada smo samo mi Romi bili Cigani, sada ste i svi vi – Cigani!“,

koje, zavisno od izabrane interpretacije svjedoče o karakteru čitatelja. Nadasve, novopostavljeno ministrici, koja će mjesečno u svoj [burić](#) trpati 25000 eura (plus kojekakvi dodaci), ne bi trebalo biti teško odabrati.

01.07.2019.g.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>